

Kommittémotion L

Motion till riksdagen 2018/19:2960

av Roger Haddad m.fl. (L)

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 15 Studiestöd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Utbildning och högre studier ger möjligheten att lära sig mer om omvärlden och få nya perspektiv. Det ger unga människor en möjlighet att tillsammans lära sig analysera omvärlden och ifrågasätta det som ofta tagits för givet. Högre utbildning för Sverige framåt. Det handlar inte bara om att rusta unga personer för arbetsmarknaden, det handlar även om att öka kunskapen och bildningen i Sverige.

Studiestödssystemet i Sverige är ett av världens mest generösa och ger alla människor goda möjligheter att studera vidare eller återuppta tidigare studier. Studiestödssystemet är viktigt för att alla ska kunna gå vidare till högre studier och förverkliga sina drömmar.

Som nämns under utgiftsområde 10 anser Liberalerna att unga som på grund av funktionsnedsättning behöver förlängd skolgång i likhet med andra studerande ska ha möjlighet till studiemedel. Det bör därför bli möjligt att kombinera studiemedel på deltid med aktivitetsersättning på deltid. *Liberalerna anslår därför 250 miljoner kronor ytterligare för år 2019 på anslag 1:1. De minskade utgifterna för aktivitetsersättningen redovisas under utgiftsområde 10.*

Liberalerna föreslår att studielån som tas från och med den 1 januari 2019 inte ska kunna skrivas av vid 68 års ålder. Inga andra lån skrivs av vid en viss ålder, och vi anser därför att det är rimligt att åldersavskrivning inte omfattar nya lån. *Förslaget om ett avskaffande av åldersavskrivning bedöms leda till att utgifterna på anslag 1:3 minskar med 400 miljoner kronor för år 2019.*

Riksdagen inrättade under 2018 ett studiestartsstöd som är ämnat för arbetslösa som är minst 25 år och som har en kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet administreras av CSN, men är inte ett traditionellt studiemedel. Enligt utgiftsprognosen utnyttjas endast en mindre del av stödet. *Liberalernas bedömning är utnyttjandenivån kommer att ligga på samma nivå under 2019, vilket på anslag 1:7 innebär en kostnadsbesparing på 592 miljoner kronor för år 2019.*

Under föregående mandatperiod infördes ett körkortslån som administreras av CSN. Lånet ska användas för att bekosta körkortsutbildning. *Liberalerna vill avveckla lånet, vilket på anslag 1:8 innebär en kostnadsbesparing på 32 miljoner kronor för år 2019.*

Det behövs en ökad tillgång på speciallärare och ämneslärare inom vissa ämnen i skolan. Som ett sätt att stärka lärarkyrkans status och minska lärarbristen föreslår Liberalerna att en premie ska införas från år 2020 för den som fullgör speciallärarexamen liksom ämneslärarexamen inom matematik, biologi, kemi, fysik eller teknik.

Liberalerna har länge drivit frågan om tydliga regler för studiemedel för utlandsstudier, då det uppdragats kvalitetsbrister i vissa utbildningar. CSN har utrett hur bestämmelserna ska tillämpas för att säkerställa att studiemedel endast utbetalas för utbildningar utomlands som håller tillräcklig kvalitet. Översynen har lett till att reglerna skärptes den 1 juli 2018.

Liberalernas bedömning är att studiemedelssystemet i många delar är väl avpassat. Ytterligare reformer kan dock på sikt bli aktuella. Liberalerna vill bland annat fortsätta arbetet för bättre matchning och kompetensutveckling på den svenska arbetsmarknaden. I det perspektivet bör det vara aktuellt att pröva om individuella kompetenskonton kan byggas upp för att användas vid vidareutbildning och omskolning. För att fortsätta stimulera framväxten av ett allt längre arbetsliv bör det även fortsatt vara aktuellt att se över åldersgränserna i studiemedelssystemet. Liberalerna vill även öka genomströmningen i högskolan genom att öka drivkrafterna för studenterna, till exempel genom utökning av sommarkurser och inom ramen för studiestödsområdet, att klara sin examen på utsatt tid.

Liberalerna föreslår slutligen att pris- och löneuppräknings justeras ned med 20 procent årligen. På detta utgiftsområde påverkas anslag 1:8.

Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 15 Studiestöd			
Tusental kronor	Tusental kronor	Tusental kronor	Tusental kronor
Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Studiehjälp	4267138	250000
1:2	Studiemedel	16867156	0
1:3	Avsättning för kreditförluster	1844552	-400000
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	148949	
1:5	Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	62150	
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	29000	
1:7	Studiestartsstöd	909000	-592 000
1:8	Centrala studiestödsnämnden	880340	-34000
1:9	Överklagandenämnden för studiestöd	14671	
	Summa	25022956	-776 000
	Specificering av anslagsförändringar		
1:1	Studiehjälp		250000
1:2	Studiemedel		0
1:3	Avsättning för kreditförluster		-400000
1:7	Studiestartsstöd		-592 000
1:8	Centrala studiestödsnämnden		-32000
1:8	Centrala studiestödsnämnden		-2000

Roger Haddad (L)

Gulan Avci (L)

Tina Acketoft (L)

Lina Nordquist (L)

Allan Widman (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Mats Persson (L)